

De nefrologen en infectiologen houden hun kennis en kunde op topniveau

dr. An De Vriese, dr. Stefaan Vandecasteele, dr. Barbara Van Den Bergh, dr. Hans Van Der Meersch, dr. Jens Van Praet & dr. Pieter Vermeiren
// dienst Nierziekten, infectieziekten en algemeen inwendige ziekten, campus Sint-Jan

Vanuit de motivatie om kwalitatief hoogstaande geneeskunde volgens de recentste wetenschappelijke bevindingen aan te bieden, verfijnde elk van de zes stafleden van de dienst Nierziekten, infectieziekten en algemeen inwendige ziekten zijn kennis en kunde in een specifiek deelgebied van de discipline. EOm hen de kans te bieden zich verder te bekwamen, financiert de dienst onder meer voor elk van hen een verblijf in een buitenlands centrum dat hooggeprofileerd is in de betreffende subdiscipline. De zo verworven competentie dragen de artsen vervolgens naar elkaar over.

GESLAAGD HUWELIJK

Door de relatief lage patiëntenaantallen bieden in Vlaanderen slechts weinig ziekenhuizen een aparte dienst Infectieziekten aan. Op campus Sint-Jan leidde de combinatie met nefrologie tot een zeer geslaagd huwelijk. Veel nierpatiënten ondervinden namelijk infectieuze problemen en omgekeerd compliceren nierproblemen

soms infectieziekten. De twee in-house infectiologen kunnen infectieuze problemen opvangen en de jarenlange samenwerking tilde de kennis hierover ook bij de andere internisten naar een hoger niveau. Patiënten met complexere problemen of systeemziekten zijn hier eveneens in goede handen.

BEHOUD VAN LEVENSKWALITEIT

Een van de kernactiviteiten in de discipline van de nierziekten: nierfunctievervangende therapieën of hemodialyse. Omdat deze een gigantische impact hebben op iemands leven en de nefrologen naar maximaal behoud van levenskwaliteit streven, kunnen patiënten met nierfalen uit het volledige spectrum van beschikbare therapieën de optie kiezen die het best bij hun levensstijl aansluit. Zo startte campus Sint-Jan in 2004 als pionier met nachtelijke hemodialyse en beschikt de dienst Nierziekten met gemiddeld een 30 à 35-tal patiënten over een van de grootste peritoneale dialyseprogramma's van

België. Thuishemodialyse is de nieuwste mogelijkheid, in België vooralsnog slechts in enkele andere ziekenhuizen beschikbaar.

HEMODIALYSE OP MAAT

Het thuishemodialyseprogramma is recent opgestart onder impuls van dr. Hans Van Der Meersch, naar model van het programma in het Toronto General Hospital. Het biedt patiënten die niet onmiddellijk voor transplantatie in aanmerking komen het comfort en de vrijheid om in de eigen omgeving en op eigen tempo te dialyseren. Logistiek een hele onderneming, want het vraagt de installatie van een hemodialysetoestel met een volledig waterbehandelingsstelsel bij de persoon thuis. Een toegewijd en gespecialiseerd verpleegkundig team leidt de patiënt gedurende 6 tot 8 weken op om de behandeling volledig autonoom uit te voeren. De arts heeft zo de mogelijkheid een intensievere behandeling op maat voor te schrijven, in nauw overleg met en aansluitend op de eigen wensen van de patiënt.

◀ *Nierfunctievervangende therapieën vormen een van de kernactiviteiten in de discipline van de nierziekten.*

De combinatie nefrologie en infectieziekten leidde tot een zeer geslaagd huwelijk

BIJZONDERE DIALYSETECHNIKEN

Nierdialyse op de dienst Intensieve zorgen vormt een aparte activiteit. Maakt een patiënt in het kader van multi-orgaanfalen een acute nierinsufficiëntie door, dan staan de nefrologen in een nauwe samenwerking met de intensivisten in voor nierfunctievervangende therapie. Omdat deze patiënten vaak hemodynamisch onstabiel en sterk katabool zijn en een verhoogde bloedsneiging hebben, zijn daar bijzondere technieken voor nodig. Het aanbod omvat twee dialysemodaliteiten:

- Continue venoveneuze hemofiltratie (CVVH) met als optie regionale anticoagulatie met citraat (zodat er geen systemische anticoagulatie wordt gegeven) en toevoeging van dialyse om de metabole efficiëntie te verhogen.
- Extended daily dialysis (EDD): trage en dagelijkse dialyse om de hemodynamische impact te minimaliseren.

OPVOLGING NIERTRANSPLANTATIES

Patiënten kunnen onmiddellijk na een niertransplantatie op campus Sint-Jan terecht voor verdere ambulante opvolging. Dr. Pieter Vermeiren volgde hiervoor een bijkomende opleiding in het Centre de transplantation d'organes van Lausanne en bouwt het programma voor transplantatie op campus Sint-Jan verder uit. De dienst Nierziekten volgt 152 patiënten op na niertransplantatie, al dan niet in combinatie met pancreas-, lever-, hart- of longtransplantatie, en behandelt ook specifieke transplantatiegerelateerde complicaties, zoals afstoting en infecties, volgens de laatste wetenschappelijke inzichten.

BUNDELING VAN DE EXPERTISE

Een ander sterktepunt ligt in de behandeling van glomerulaire aandoeningen, waarvan de meeste zeldzaam zijn en een bijzondere expertise vergen. Dr. An De Vriese is een van de drijvende krachten achter de Flemish Collaborative Glomerulonephritis Group

▲ *Patiënten met nierfalen kunnen uit het volledige spectrum van beschikbare nierfunctievervangende therapieën de optie kiezen die het best aansluit bij hun levensstijl.*

(FCGG). Op Vlaams niveau creëerde deze een unieke, gestandaardiseerde database van de klinische en anatomopathologische gegevens van alle nierbiopsieën, wat overleg over diagnostiek en behandeling en bundeling van de bestaande expertise binnen het FC GG-netwerk mogelijk. Bovendien werkt dr. An De Vriese nauw samen met de Mayo Clinic in Rochester, sedert jaren nummer 1 op de lijst van beste ziekenhuizen in de USA. Dit leidde tot meerdere wetenschappelijke publicaties in toptijdschriften en inmiddels is dr. De Vriese ook aan UpToDate verbonden als auteur en reviewer van hoofdstukken over dit onderwerp. Omdat de diagnostiek in belangrijke mate afhankelijk is van de expertise van de nefropatholoog, vormt de samenwerking met dr. Pascale De Paepe van de dienst Pathologische anatomie een extra troef. Zij genoot een bijkomende opleiding in de diagnostiek van glomerulaire aandoeningen bij dr. Sanjeev Sethi van de Mayo Clinic.

MULTIDISCIPLINAIRE AANPAK

De steenkliniek, een samenwerking met de dienst Urologie, is gericht op patiënten met een voorgeschiedenis van nierstenen. Dr. Hans Van Der Meersch, dr. Barbara Van den Bergh en dr. Jens Van Praet verdiepten zich hierin aan de VUB bij prof. dr. Christian Tielemans. Nefrolithiase vereist een multidisciplinaire aanpak, met onder meer individueel voedingsadvies. De diëtisten, Marije Serranens en Elaine Van Dyck, zijn daarin ook specifiek bijgeschoold. Dr. Van den Bergh legt

zich daarenboven toe op de opvolging van hoogrisicozwangerschappen, zoals zwangere vrouwen met nieraandoeningen, arteriële hypertensie of diabetes mellitus. Dit in nauwe samenwerking met de dienst Gynaecologie, die de nefrologen ook betreft bij de behandeling en opvolging van patiënten met preëclampsie.

ERKENDE INITIATIEVEN

Binnen het luik infectieziekten vormt het sinds 2014 erkende AIDS-referentiecentrum een speerpunt, een initiatief van dr. Stefaan Vandecasteele. Een team van artsen, HIV-verpleegkundigen, een sociaal assistent, een psycholoog en een diëtist biedt er patiënten met een HIV-infectie holistische zorg. Patiënten kunnen er trouwens ook terecht met een vraag naar pre-expositie profylaxe (PrEP) of na een seksaccident. In samenwerking met dr. Marijke Reynders van de afdeling Microbiologie gaat hier bijzondere aandacht uit naar de diagnose en behandeling van seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA). Een tweede geesteskind van dr. Vandecasteele is de Travel Clinic. Reizigers kunnen er terecht voor vaccinatie tegen gele koorts of als ze bijzonder reisadvies wensen voor een langer verblijf in een tropisch land of bepaalde endemische gebieden. Patiënten met mogelijk tropische ziektebeelden, zoals malaria en dengue, komen via de clinic ook op de dienst Nierziekten en infectieziekten terecht. Afhankelijk van de ernst van de ziekte volgt dan een opname op de verpleegafdeling of evaluatie op korte termijn via de polikliniek.

OVERLEG, CONSULT EN SAMENWERKING

De infectiologen behoren tot het antibioticumbeleidscomité, dat viermaal per jaar bijeenkomt om het antibioticumbeleid van het ziekenhuis te bepalen, en vervullen ook een consultfunctie voor infectieziekten. Wekelijks is er overleg tussen artsen van de dienst Nierziekten en infectieziekten, de afdeling Microbiologie en een klinisch farmaceut om alle lopende consulten infectieziekten op te volgen. Nog een ander samenwerkingsverband situeert zich in de aanpak van orthopedische prothese- en posttraumatische infecties, waarvoor de infectiologen zich samen met de dienst Orthopedie over alle lopende casussen buigen in een maandelijks overleg.

UITDAGENDE DIAGNOSTIEK

Op het domein van de algemene inwendige ziekten situeert de bijzondere interesse en expertise zich in de behandeling van complexe systeemziekten. Vaak presenteren patiënten zich met koorts van ongekende oorsprong. De stafleden gaan de uitdaging aan om hen diagnostisch grondig te evalueren en op basis hiervan een behandelingsplan uit te werken. De coördinatie tussen de verschillende orgaanspecialisten die hierbij betrokken zijn nemen ze eveneens op zich. Daaruit volgde de oprichting van de vasculitisstaf, een maandelijks bespreking van patiënten met complexe systeemziekten aan de hand van de relevante biopsieën en in aanwezigheid van de diverse betrokken disciplines (zoals Reumatologie, Longziekten, Huidziekten en Pathologische anatomie).

▲ *Veel nierpatiënten ondervinden ook infectieuze problemen en omgekeerd compliceren nierproblemen soms infectieziekten. De infectiologen kunnen infectieuze problemen opvangen en de jarenlange samenwerking tilde de kennis hierover ook bij de andere internisten naar een hoger niveau.*

COMPLEXE ZIEKTEBEELDEN

Volwassenen met een primaire immuundeficiëntie (PID) of een vermoeden ervan kunnen sinds een aantal jaar op campus Sint-Jan terecht voor evaluatie en behandeling. Dit gebeurt in samenwerking met de diensten Hematologie, Longziekten en Laboratoriumgeneeskunde. Als erkend expertisecentrum door het Belgian Network for Auto-Inflammatory Diseases (BNAID) ontfermt de dienst zich over patiënten met complexe auto-inflammatoire ziektebeelden, zoals Adult-onset Still's disease en idiopathische pericarditis. Zelfs de intussen streng gereguleerde immunoglobine therapie voor patiënten met common variable immunodeficiency

(CVID) kan via campus Sint-Jan verlopen, dankzij dr. Jens Van Praet gemandateerde lidmaatschap van de Belgian Primary Immune Deficiency Group (BPIDG). Voor complexe casussen is een samenwerking opgezet met prof. dr. Tessa Kerra van het UZ Gent.

WETENSCHAPPELIJKE GEDREVENHEID

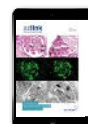
In 2014 en 2018 ging de organisatie van de First en de Second International Renal Conference van de dienst uit. Beide vonden plaats in Brugge. Er spraken internationale autoriteiten op elk vlak van de nefrologie voor een meer dan 200-koppig internationaal publiek. Ook de organisatie van kleinschaligere symposia rond een internationale autoriteit gebeurt op regelmatige basis. Zelf zijn de stafleden trouwens geëerde sprekers op nationale en internationale congressen. Dit vloeit onder meer voort uit de continue inspanning om de kwaliteit van hun klinisch werk te verbeteren. Ze ontwerpen in dit kader protocols voor door onderzoekers aangestuurde klinische studies die de dienst in samenwerking met nationale en internationale partners uitvoert. Er zijn doorgaans drie à vier studies lopende, waaruit jaarlijks een tweetal eigen publicaties volgen. In co-auteurschap met andere grote centra voegen de stafleden daar jaarlijks nog een tiental publicaties aan toe.

www.nefrologiebrugge.be

AUTEURS

dr. Barbara Van Den Bergh, dr. Pieter Vermeiren, dr. An De Vriese – diensthoofd, dr. Jens Van Praet, dr. Stefaan Vandecasteele, dr. Hans Van Der Meersch
dienst Nierziekten, infectieziekten en algemeen inwendige ziekten, campus Sint-Jan

Meer info beschikbaar in de azlink-app

